

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto 20.04.2026 § 47

§ 47

Valtuustoaloite pienten rakennuskohteiden tarjousehtojen keventämiseksi ja kohtuullistamiseksi (Kh-Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Lehtinen Maija

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Ari Ampujan, Hannu Järvisen ja 38 muun valtuutetun 25.2.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen pienten rakennuskohteiden tarjousehtojen keventämiseksi ja kohtuullistamiseksi sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Konserni- ja tilajaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuustoaloitteen sisältö

Valtuutetut Ari Ampuja ja Hannu Järvinen sekä 38 muuta valtuutettua ovat jättäneet 24.2.2025 valtuustoaloitteen pienten rakennuskohteiden tarjousehtojen keventämiseksi ja kohtuullistamiseksi.

Aloitteessa tuodaan esiin, että

Espoon kaupunginvaltuusto oli investointiohjelmassa 2024-2031 hyväksynyt Oittaaan uimarannan pukutilojen tavoitekustannukseksi 800 000 euroa. Tällä ei saatu yhtäkään tarjousta 158 m2 rakennukselle. Määrärahaa nostettiin 985 000 euroon valtuuston kokouksessa 22.4.2024. Asian käsittelyn yhteydessä kävi ilmi, että tarjouksen jättämisen ja urakan vastaanottamisen edellytyksenä oli 800 000 euron pankkitakaus. Lisäksi vaadittiin muun muassa referenssinä tietty määrä noin 300 m2 rakennusten rakentamista melko lyhyessä ajassa.

Espoo siis teki tarjouskilpailuun osallistumisen käytännössä mahdottomaksi sellaisille pienille rakennusliikkeille, jotka pystyisivät rakentamaan kustannustehokkaasti 158 m2 rakennuksen ilman ison yrityksen hallintohenkilöstön yleiskuluja tai muita kiinteitä kuluja, jotka

näkyvät yritysten hinnoittelussa. Kohtuuttomia ehtoja on perusteltu muun muassa sillä, että pankkitakaus suojaa Espoota mahdollisessa rakennusyhtiön konkurssissa.

Tämä on liian kallis vakuutus, koska se johtaa osaltaan siihen, että tarjouksia tulee vähän ja ne tulevat vain suuremmilta ja kalliimmilta yrityksiltä. Jos pienten urakoiden tarjouskilpailujen ehtoja kevennetään, on todennäköistä, että tarjouksia tulee enemmän ja lisääntynyt kilpailu laskee hintoja. Espoolla on myös varaa kantaa se riski, että joskus jokin pieni rakennusliike jopa menee konkurssiin kesken urakan.

Näillä perusteilla me valtuutetut ehdotamme, että alle 1 000 000 euron tavoitehinnan rakennus- ja korjausurakoissa tarjouksen antamisen ja urakan vastaanottamisen ehtoja sekä tarjoamiseen liittyvää byrokratiaa kevennetään ja kohtuullistetaan siten, että myös pienet rakennusliikkeet pystyvät käytännössä osallistumaan tällaisten urakoiden tarjouskilpailuihin.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Espoon kaupungin hankintojen kilpailutusta on kehitetty määrätietoisesti jo useiden vuosien ajan. Tilapalvelut-liikelaitos sekä konsernin Hankintakeskus ovat vuoden 2024 lopussa aloittaneet hankintojen kilpailutuksia koskevan uudistustyön, jonka tarkoituksena on ollut kiinnittää erityistä huomiota referenssivaatimusten kohtuullisuuteen. Tämän työn tavoitteena on ollut mahdollistaa sekä eri kokoisten yritysten mahdollisuus osallistua kilpailutuksiin että kaupungille saapuvien tarjousten määrän lisääminen. Tavoitteena ovat erityisesti laadukkaat, kustannustehokkaat ja markkinoiden toimivuutta edistävät hankinnat kuitenkin kaupungin etua valvoen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi Tilapalvelut-liikelaitos sekä Hankintakeskus ovat pyrkineet kartoittamaan myös potentiaalisten toimittajien näkemyksiä kaupungin hankinnoista.

Erityisesti puitehankintojen valmisteluvaiheessa on painotettu markkinavuoropuhelun merkitystä. Avoin ja yhdenvertainen keskustelu ennen varsinaista kilpailutusta toimittajien kanssa on antanut arvokasta tietoa hankintayksikölle tarjouspyyntöjen valmisteluun, ja mahdollistanut esimerkiksi referenssivaatimusten asettamisen realistiselle tasolle.

Tilapalvelut-liikelaitoksen valmistelemissa urakka- ja suunnittelukilpailutuksissa on myös huomioitu kehitystyössä tehdyt hankintojen korjaustoimet. Yrityksiltä vaadittuja kelpoisuusehtoja ja referenssejä on tarkasteltu ja kevennetty mahdollisuuksien mukaan, jotta yhä useampi markkinoilla toimiva yritys voisi osallistua kilpailutuksiin. Tässä yhteydessä on tarkasteltu sekä yrityskohtaisia referenssejä että henkilöreferenssejä.

Yrityskohtaisten referenssien osalta vaatimukset on pyritty asettamaan mahdollisimman alhaisiksi siten, että niillä pystytään kuitenkin varmistamaan tarjoajien osaaminen. Huomiota on kiinnitetty muun muassa siihen, että tarjoajilta vaadittavat referenssikohteet ovat enintään hankinnan kohteena olevaa kohdetta vastaavat. Referenssikohteille asetettavista vaatimuksista on muotoiltu vähemmän tulkinnanvaraisia, jolloin asetetut vaatimukset ovat tarjoajille selkeämpiä ja hankintayksikkö voi sujuvammin tarkistaa vaatimusten täyttymisen.

Oittaaan pukutilan referenssivaatimuksena ollut 300 brm² kokoinen rakennuskohde on ylittänyt selvästi toteutettavan kohteen pinta-alan ja on ollut liian kova vaatimus.

Missään hankinnan asiakirjoissa ei ole ollut vaatimusta 800 000 euron pankkitakauksesta.

Tarjoajalta on vaadittu yhdeltä tilikaudelta 800 000 euron liikevaihtoa joltain kolmelta viimeksi kuluneelta tilikaudelta. Hankintalaki antaa mahdollisuuden enintään kaksinkertaisen liikevaihdon vaatimukseen hankinnan arvoon suhteutettuna, vaatimus on ollut kohtuullinen.

Lisäksi tarjoajalta on vaadittu toiminnan kattava vastuuvakuutus, joka korvaa ainakin sekä Tilaaajalle että kolmannelle osapuolelle aiheutettuja välittömiä henkilö- ja esinevahinkoja ja jonka vakuutusmäärän on vähintään yksi (1) miljoona euroa yhdessä vahinkotapahtumassa. Tämä vaatimus on kaikissa kilpailutuksissa.

Edellä mainittujen korjaustoimenpiteiden johdosta Tilapalveluliikelaitoksen hankinnoissa on nyt saavutettu enemmän vertailukelpoisia tarjouksia kilpailutusta kohden. Hankintojen laadukkaammasta toteutuksesta kertoo myös se, että hankintojen kilpailutusten keskeytyspäätöksiä määrä on vähentynyt vertailuvuosiin nähden puolella. Referenssien tarkkailua jatketaan jokaisen hankinnan kohdalla.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite että alle 1 000 000 euron tavoitehinnan rakennus- ja korjausurakoissa tarjouksen antamisen ja urakan vastaanottamisen ehtoja sekä tarjoamiseen liittyvää byrokratiaa kevennetään että myös pienet rakennusliikkeet pystyvät käytännössä osallistumaan, Ari Ampuja ja 40 kaupunginvaltuutettua

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite että alle 1 000 000 euron tavoitehinnan rakennus- ja korjausurakoissa tarjouksen antamisen ja urakan vastaanottamisen ehtoja sekä tarjoamiseen liittyvää byrokratiaa kevennetään että myös pienet rakennusliikkeet pystyvät käytännössä osallistumaan, Ari Ampuja ja 40 kaupunginvaltuutettua

Tiedoksi